

visszavezet Istenhez, akinek művészi elgondolása szerint történnek a tények. Aki az Isten-eszme magaslatáról néz le a történelem tényhalmazára, nem értelmetlenséget lát benne, hanem logikát és szükségképiséget, a tragikumok, háborúk, nyomorúságok és borzalmak mögött a büntető Alkotó arcának kemény arcvonásait. A történelem mozgásának irányítója az Isten, a parancsai szerint élő emberközösség élete: történelem, azaz, az Ő igaz megnyilatkozása. Tehát megvan az örök Cél, mely felé indulnia kell az emberiségnek. A hívő tudja, hogy a történelmi jövő neki nem futurum, hanem imperativus! Mindenkinek bele kell kapcsolódnia a történelembe, képességei szerint vállalnia kell a korból kiérzett új isteni parancs teljesítését.

A tudományos munka nemcsak gondolat, hanem tett, is s a tett maga egy darab történelem. Schütz Antal könyve történelem, útmutatás, egyéni állásfoglalás, történetalakító tényezők tárháza.

Th. G.

Ártinger Imre: Egry József. *Ars Hungarica*. 2. kötet. Budapest, 1932.

A nemrég megindult *Ars Hungarica* c. művészeti könyvsorozat újabb köteteként Egry József festészete került méltatásra. Egry a magyar festészet egyik legérdekesebb magánosa. Ötven év körül jár, de alig tíz esztendeje talált önmagára. Sokáig rossz képeket festett, fiatalkorában Belgiumban és Párisban járt, ott Meunier és Millet babonázta meg, de nem lett igazi festővé. Most évek óta Badacsonytomajon lakik, úgyszól-

ván semmit sem tud európai és magyar művészeti fejlődésről és új képeinek példaadó szerepével mégis erősen belejátszott a mai magyar festészet kialakulásába.

Túlzás volna azt állítani, hogy alkotásaiban változatos. Valamennyi képe izgatott és patétikus vallomás a természet szépségéről, akár olajban, akár papíron, különös olajpasztelltechnikájában születik is meg. A fény nyel átítatott, átszellemült, elanyag-talanodott és szilaj expressziókat «irdatlan érzelmi hév» fogja össze. Ennek a művészetnek se őse, se utóda, egészen külsőséges rokonság az, mely az angol Turner-rel összefogja, azonkívül továbbfejleszthetetlen. A részletekkel nem ér rá foglalkozni, képtelen az objektív nézésre. Taormina hegyláncai mögött a Balatont pillantja meg, minden alakban önmagára ismer. Lázás művészet ez s mutatja, hogy a szenvedély a maga elhagyatottságában is mily rendkívüli tettekre képes. Egry különös, kuszált, pantheisztikus látomásai az új magyar festőművészet legsajátosabb értékei közé tartoznak, egy eredeti festő csaknem azt lehet mondani, végzetesen eredeti alkotásai.

Ártinger Imre, a kiváló műgyűjtő teljes képet formál nem mindennapi hősről. A szerző első könyve ez, de a műgyűjtés és a műkritika láthatatlan hajszálcsövekkel való összeköttetését mutatja, hogy gyakorlott, kitűnő szemű, biztos ítéletű író mutatkozik be vele, oly író, ki nemcsak ismertetni tudja a mellékelt harminchárom illusztrációt is, hanem maradék nélkül megértetni is.

Genthon István.